

REFLEXIÓ: QUÈ VOLEM DELS BOMBERS VOLUNTARIS?

El primer Reglament dels Bombers Voluntaris data de 1982. Després hi ha hagut cinc modificacions: 1989, 1996, 2000, 2015, 2020 i ara novament es vol modificar. La sisena en 43 anys.

Totes aquestes modificacions més que evolucions són rectificar nyaps anteriors i és perpetuar un model que fa aigües per tot arreu. El model mixt entre bombers funcionaris i voluntaris té unes esquerdes que a mida que passen els anys (i els reglaments) es fan cada vegada més gran, abocant a tenir bombers de Champions League i bombers de tercera regional.

Partint de la premissa que un bomber funcionari i un bomber voluntari fan la mateixa feina, veiem una sèrie de greuges comparatius:

Requisits:

Per ser bomber funcionari és requisit tenir el permís de conducció de la categoria C, per conduir un camió de bombers. Per ser voluntari no cal aquest requisit. Posaré dos exemples problemàtics per entendre aquesta necessitat: A vegades en un servei un parc de bombers voluntaris no ha pogut fer sortida ja que no hi ha cap bomber que pugui conduir un camió. A vegades un conductor bomber voluntari ha hagut de fer tota la tasca de conductor sense ser rellevat ja que no ha pogut ser substituït per cap company de la dotació al no tenir ningú més el carnet C. Per poder solucionar aquests dos exemples problemàtics cal que tothom tingui el carnet C.

I un fet també molt greu: ni tants sols en el nou reglament es demanarà el carnet de conduir B, imprescindible per poder conduir els vehicles UPC o similars. Què podem esperar realment d'un bomber voluntari si no pot ni conduir els vehicles del parc?

Tampoc es demana posseir el títol de batxillerat o tècnic FP o qualsevol altre de nivell superior, ni posseir els coneixements de nivell de suficiència de català (C1), equivalent o superior. El batxillerat o tècnic FP proporciona la base de coneixements necessaris i madura per al domini de la professió. Volem bombers voluntaris preparats i amb uns mínims o sense cap tipus d'estudi? De la mateixa manera que la ciutadania té el dret de poder ser atesa en la llengua oficial de Catalunya, cal assegurar-se que tot bomber voluntari tingui un bon domini de l'ús de la llengua catalana, i això es compleix acreditant el nivell C1. Però el nivell C1 tampoc és obligatori. On és el compromís del Departament amb la llengua catalana?

A un bomber voluntari tampoc se li demana certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals ni certificat negatiu d'antecedents penals del Registre Central de Penats. Com es controla que no entrin delinqüents i agressors sexuals?

Formació:

Quan un funcionari i un voluntari han completat la seva formació obligatòria a l'ISPC, el primer ha completat moltes més hores que el segon, i per tant, està molt més preparat que un voluntari. La formació d'un voluntari és més precària en comparació amb la d'un funcionari si tenim en compte que tots dos han fer de la mateixa feina en una emergència. Allò que dèiem dels bombers de Champions League i bombers de tercera regional.

Estructura jeràrquica:

Malgrat que en el reglament dels bombers voluntaris es té reconeguda l'ordenació jeràrquica en les categories d'oficial, sergent i caporal, fa més de 30 anys que no s'han convocat places per aquestes categories. Els caporals es poden comptar amb els dits d'una mà (si és que encara en queda algun i no s'han jubilat tots), i no existeix cap sergent ni oficial bomber voluntari. De fet, mai han existit en els més de 40 anys d'història dels bombers voluntaris de la Generalitat. De que serveix reglamentar si després no es compleix aquest reglament?

El mateix passa amb els bombers juvenils. Tot i que la seva figura està reglamentada, fa dècades que no existeixen els bombers juvenils, ja que fa anys que no es fan noves promocions. Els bombers juvenils constitueixen un col·lectiu important tant per l'educació en prevenció com per a l'aportació de nous efectius al servei de bombers. Però això tampoc importa.

Agents de l'autoritat:

Els bombers voluntaris no són agents de l'autoritat quan estant de servei, a diferència dels funcionaris. Aquest fet es tradueix en una indefensió jurídica als efectes de garantir la protecció de les persones i els béns en situació de perill. Recordem novament que uns i altres fan la mateixa feina en una emergència, però no tenen la mateixa condició davant la llei.

PRL:

Els bombers voluntaris tampoc tenen per reglament, delegats de prevenció, salut i seguretat, ni poden estar dins el Comitè de Seguretat Laboral. Els bombers voluntaris tampoc consten en el Pla de Prevenció de Riscos Laborals (PRL) del Departament d'Interior, ni en el conjunt d'estadístiques de sinistralitat o malalties derivades de la professió. Mateixa feina, diferents condicions de PLR.

Acreditació de les funcions:

Presentada com la gran innovació i modernitat: incorporar nivells acreditació operativa dins de la Secció Activa. Però dividir els bombers en funció de l'acreditació, significa tenir en un mateix parc, personal acreditat per sortir a un foc d'indústria o habitatge i personal que no està acreditat i no pot sortir. Això aboca a una fragmentació del personal i una separació entre personal qualificat al 100% per fer de bomber i personal assimilat a auxiliars i ajudants que trenquen la cohesió del torn de sortida o la reguarda, i significa un retrocés en els aspectes d'eficàcia, eficiència i compromís recollits en la carta de serveis dels Bombers de la Generalitat de Catalunya.

Si a tot això li sumem que el nou personal no pot conduir un vehicle, ja que no se l'obliga a disposar del carnet de conduir, quina és realment la qualitat i disponibilitat que pot oferir un parc de bombers voluntaris?

En resum:

En una emergència bombers funcionaris i voluntaris fan les mateixes tasques. I si fan les mateixes tasques, com és que el procés de selecció és diferent? I la formació? I l'operativitat?

Amb aquest nou reglament es perpetua un model que mai s'acaba de desenvolupar i aplicar, el fet de que no existeixin caporals o sergents voluntaris o bombers juvenils és l'exemple que ningú se'l creu.

Simplificant el procés per accedir al cos i reduir el temps de formació, no demanar una sèrie de requisits, i fragmentar el personal en funció de la seva acreditació i funcions operatives, ens aboca a tenir un personal precari sense carnet de camió, sense estudis i sense bona formació. Ens aboca a un operativitat reduïda i a una disponibilitat limitada en funció del personal i la seva acreditació. Ens aboca a la ridiculització dels bombers voluntaris i a la seva ineficàcia.